

jaarverslag

2012

VOORWOORD

Voor het TBM is het jaar 2012 opnieuw een jaar geweest van rijke afwisseling. Een groeiend aantal mensen bezoekt dagelijks de Gedachteniskerk. Een groot en gevarieerd programma-aanbod brengt een respectabel aantal mensen samen in het TBM voor bezinning en ontmoeting. Ook meerdere jonge mensen uit de wereld van het onderwijs mochten we dit jaar als gasten begroeten.

Met grote trouw en toewijding is de basisgemeenschap Elia met de Nijmeegse karmelgemeenschap de dragende kracht van de vieringen in de kerk, met name van de weekend liturgie.

Ook de maandelijkse Eucharistie volgens de Byzantijnse ritus, met de solemne, gedragen muziek van het Nijmeegs Byzantijns koor, heeft een vaste plek gevonden in de Gedachteniskerk.

Een belangrijk punt voor bestuur en beheer is het goed en veelvuldig gebruik van de faciliteiten die het TBM te bieden heeft. Het verslag geeft een overzicht van de vele gebruikers en huurders van de ruimten.

Daarnaast is ook het onderhoud, verbetering en ontwikkeling van het hele bouwwerk en zijn mogelijkheden een grote en voortdurende zorg. Op dit punt is in 2012 veel uitgevoerd in het zalencentrum, de kerk en de sacristie, en ook in de tuingedeelten rond de gebouwen, waardoor duurzaamheid, bruikbaarheid en aantrekkelijkheid aanmerkelijk zijn toegenomen.

Na alles wat we hebben kunnen realiseren zijn we over de financiële positie niet ontevreden. Zonder zorgen zijn we echter nog niet.

Het jaarverslag is een goede plaats om met genoeg grote erkentelijkheid uit te spreken jegens allen die het ook dit jaar weer mogelijk maakten dat het geheel van het Titus Brandsma Memorial, te weten het bezinningscentrum, de gedachteniskerk met de Titushof, het gerenoveerde plein, zo succesvol functioneert.

Daarbij wil ik graag noemen Hettie Berflo de beheerder van het TBM, de karmelgemeenschap St.Jozef en de Elia basisgemeenschap, het grote aantal vrijwilligers die zich zo liefdevol en met bewonderenswaardige deskundigheid inzetten.

We zijn er trots op wat ze elke dag opnieuw tot stand brengen om in het TBM het spiritueel en cultureel erfgoed van Titus Brandsma levend te houden.

Falco J.Thuis o.carm
voorzitter

TITUS BRANDSMA GEDACHTENISKERK

De kerk is iedere dag van 8.00 tot 16.00 uur open dankzij de inzet van vele vrijwilligers. Veel mensen lopen even binnen om de weldaad van de stilte te zoeken, hun zorgen met Titus of met Maria te delen, of om er gewoon even te zijn. Inclusief de vieringen, bezoeken gemiddeld zo'n 1000 mensen per week de kerk.

Titusdevotie

Titus Brandsma blijft voor veel mensen een bron van steun en van bezinning. Dagelijks bezoeken mensen de eenvoudige kapel in de kerk, zij schrijven hun gebedsintenties in een boek wat voor dit doel gereed ligt. Zij maken een rondgang door de kerk langs de panelen waarop het leven van Titus Brandsma verbeeld is en de vitrines waarin herinneringsobjecten tentoongesteld zijn.

Er is een stadswandeling uitgezet langs plaatsen in Nijmegen die van betekenis zijn geweest in het leven van Titus Brandsma. Paul Reehuis maakt deze wandeling regelmatig met kleine groepen. Dit is een levendige manier om over Titus Brandsma te vertellen.

Nu de omgeving van de kerk is betrokken bij de Titusdevotie, de tuin rondom de kerk is opgeknapt, komen er ook meer groepen. Diverse parochies zijn dit jaar voor een bezinningsdag geweest.

Het Hooghuis te Oss, het vroegere Titus Brandsma Lyceum, heeft een programma ontworpen voor de eerstejaars van het VMBO om hen met Titus Brandsma, de stichter van hun school, kennis te laten maken. Gebleken is daarbij dat ook het gebouw als zodanig veel aanknopingspunten biedt voor onderwijs. Ook PABO De Driestar uit Gouda heeft de kerk 'ontdekt' voor de jaarlijkse opening van hun studieweek.

Vieringen

Als gemeenschap komen wij op weekdays vier keer per dag bij elkaar om te vieren, te bidden en stil te zijn: om te staan voor Zijn Gelaat. 's Morgens om 8.00 uur is er een psalmviering, om 9.00 uur een eucharistieviering ter gedachtenis aan de zalige Titus Brandsma, 's middags om 12.30 uur een stilteviering en 's avonds om 19.00 uur is er de viering rond de Schrift van de Eliagemeenschap. Iedere zaterdagmiddag om 12.30 uur is er een meditatieve viering rondom de Karmelregel. Op zaterdagmiddag om 17.00 uur en op zondagmorgen om 10.30 uur zijn de weekend-vieringen.

Alle vieringen zijn voor iedereen toegankelijk.

Eliagemeenschap

De Eliagemeenschap is de dragende kracht van de eucharistievieringen 's avonds en op de zondagmorgen. Het is een liturgische gemeenschap van leken en religieuzen. Deze gemeenschap is met elkaar verantwoordelijk voor de liturgie. Aan de liturgie neemt een bredere gemeenschap deel. Twee keer per jaar houdt de Eliagemeenschap een bezinningsdag, zes keer per jaar een bijeenkomst die deels een vergadering is over praktische zaken, maar waar ook tijd is voor scholing en bezinning op het gebied van liturgie en spiritualiteit. Voor een grotere kring van belangstellenden is er twee keer per jaar een deelnemersbijeenkomst, waarbij ook deze mensen kunnen meedenken en meepraten over het beleid.

Nijmeegs Byzantijns Koor

Iedere eerste zaterdag van de maand is er een eucharistieviering volgens de Byzantijnse ritus, met medewerking van het Nijmeegs Byzantijns Koor. Rudolf van Dijk is de hierbij de voorganger. Natuurlijk worden ook de hoge feestdagen in de kerk gevierd.

Begrafenissen

In 2012 zijn er 11 begrafenissen geweest, van mensen zowel binnen als buiten onze kerkgemeenschap. Vanwege zijn jarenlange pastorale betrokkenheid bij de parochie is pastor Paul Reehuis de veelgevraagde voorganger, niet alleen bij uitvaarten in onze kerk maar ook op andere plekken in de stad. Maar het aantal uitvaarten neemt af. De tendens om de aula van uitvaart- onderneming of crematorium te gebruiken zet zich verder door.

BEZINNINGSCENTRUM

Het geheel van het Memorial , de kerk, het bezinningscentrum, het voorplein en de tuin, is centrum van spiritualiteit. Ieder onderdeel beoogt spiritualiteit toegankelijk te maken voor mensen. In het bezinningscentrum wordt dit door middel van een uitgebreid programma aanbod heel gericht gedaan.

Programma-aanbod 2012

• **Signalen van Spiritualiteit**

Drie keer per jaar is er een serie voordrachten onder de titel: 'Signalen van Spiritualiteit', in de veertigdagentijd, bij de opening van het nieuwe cursusseizoen in september en in de adventstijd. Wij kunnen putten uit een grote groep hoog gekwalificeerde sprekers, die steeds bereid zijn hun bijdrage te leveren. Er is een wisselend aantal bezoekers, gemiddeld tussen de 15 en 60 per avond.

Veertigdagentijd: Van zichzelf ontledigd.

Sprekers: Frans Maas, Hettie Berflo, Paul Reehuis, Inigo Bocken, Daan van Speybroeck, Jan Egberink.

Najaar: Uitgedaagd, de wijde van de spiritualiteit

Sprekers: Peter Nissen, Kees Waaijman, Loet Swart, Door Brouns-Wewerinke, Thomas Quartier.

Adventstijd: Woordeloos

Sprekers: Inigo Bocken, Charles Caspers, Jan Egberink, Hettie Berflo.

• **Cursussen**

In 2012 werden de volgende cursussen gegeven. Alle begeleiders doen dit op vrijwillige basis. Een belangrijke bijdrage aan het centrum.

➤ Psalmcursus 'Wat een geluk': Laetitia Aarnink, Anne-Marie Bos, Paul Reehuis, Kees Waaijman. Vier avonden, gemiddeld 25 deelnemers.

➤ Psalmen bidden - Naar Jou: Kees Waaijman.
drie zaterdagmorgens, 20 deelnemers.

➤ Instuif rond het evangelie: Paul Reehuis.
iedere donderdagmorgen, gemiddeld 18 deelnemers.

➤ Bezinningsdag Ecce Homo – de weg van de liefde: Hein Blommestijn
een zaterdag, 30 deelnemers

➤ Bach - Hohe-Messe: Tom Hart

- vond geen doorgang door te weinig aanmeldingen
- Psalmen lezen in de Veertigdagentijd: Paul Reehuis vier zaterdagmorgens, 10 deelnemers
- Thomas van Kempen, Gelijk het gras: Rudolf van Dijk drie bijeenkomsten, 8 personen
- In elke crisis schuilt een kans: Lourens Das en Paul Reehuis vijf zaterdagmorgens, 8 deelnemers
- Poëzie van Jan van het Kruis: Kees Waaijman twee zaterdagmorgens, 20 deelnemers
- Lectio divina met psalm 119; Paul Reehuis twee bijeenkomsten
- Lied van de Eenheid: Lia van Aalsum twee bijeenkomsten, 4 deelnemers
- Meditatief zingen in de getijden van het kerkelijk jaar: Anne-Marie ter Beke drie bijeenkomsten, 12 deelnemers
- Karmelregel: ruimte van leven: Corrie van Baal en Hettie Berflo acht zaterdagmorgens, 12 deelnemers.
- Psalmen in de advent: Paul Reehuis drie zaterdagmorgens, 10 deelnemers
- Spirituele Autobiografie: Hettie Berflo acht bijeenkomsten, 5 deelnemers
- Meditatie, doorlopende cursus o.l.v. Elly Koekkoek acht bijeenkomsten, 14 deelnemers.
- Eckhart godsgeboorte: Hettie Berflo twee zaterdagen, 12 deelnemers
- Speling leesgroep: Hettie Berflo vier avonden, 6 deelnemers

Tentoonstellingen

De brede gang en de grote zalen zijn zeer geschikt voor tentoonstellingen.

- Paul Reehuis: 'Wat is de mens', pasteltekeningen en olieverf
- Agnes Linssen-Wasser: Hemelse dauw
- Arie Trum: Psalmschrift

We hebben nu ook zelf een kleine collectie opgebouwd waar we altijd uit kunnen putten, naast de tentoonstellingen van buiten, zodat er een wisselend aanbod kan zijn.

Ook wordt er wel eens uitgeleend aan andere centra van de Karmel.

Hettie Berflo
beheerder

GEBRUIK EN VERHUUR

Karmel

De Nederlandse Karmelprovincie gebruikt het Titus Brandsma Memorial intensief voor vergaderingen, bezinningsdagen en andere bijeenkomsten.

Bijeenkomsten en bezinningsdagen:

Liturgie bezinningsdag, Bezinningsdag Financiën, Leerroute liturgie.

Vergaderingen:

AB / DB, Liturgiecie., Vorming en Roepingcie., Charisma en Identiteitscie., NCI cie., Kunstcie., PR cie. Moderamen Provinciaal Kapittel, Centra van Spiritualiteit, Achter de Karmel, Geassocieerden van de Orde.

Samenkomst Karmelfamilie

Vergaderingen van de werkgroepen, twee keer per jaar een landelijke dag

Karmelbeweging

Het bestuur van Karmelbeweging, diverse maandelijkse Regelgroepen en de maandelijkse Instuif. Eens per jaar een landelijke bijeenkomst.

Speling redactie

Sinds dit jaar houdt ook de redactie van Speling haar redactie vergaderingen hier: acht keer per jaar.

Spreekkamers

Regelmatig wordt gebruik gemaakt van de spreekkamers voor pastoraal en geestelijke begeleidingsgesprekken.

Titus Brandsma Instituut

Er is een levendige samenwerking tussen het Titus Brandsma Instituut en het Titus Brandsma Memorial. Het TBI huurt de ruimtes en de faciliteiten van het TBM om diverse trainingen en opleidingen aan te bieden, en voor vergaderingen en bijeenkomsten.

Medewerkers van het instituut zijn steeds bereid mee te werken aan het eigen aanbod van cursussen van het centrum. Het is voor ons centrum een vruchtbare samenwerking.

'School voor Spiritualiteit' is een twee of driejarige opleiding in het beroepsmatig leren begeleiden in het bewustwordingsproces van hun spirituele roeping en zielsverlangen.

'In gesprek over de geestelijke weg' is een eenjarig traject voor wie zoekt naar verdieping, verheldering van de eigen geestelijke weg en die de ervaringen op deze weg met anderen willen delen.

Titus Brandsmalezing

In de morgen van de jaarlijkse Titus Brandsmalezing organiseert het Titus Brandsma Instituut voor genodigden en de Karmelfamilie 's ochtends een bijeenkomst waarbij de nieuwe ontwikkelingen van het Instituut toegelicht worden.

Voorafgaand aan de lezing (in de Stevenskerk) wordt er 's middags in de Titus Brandsma Gedachteniskerk een meditatieve viering gehouden.

Een bijzonder project mochten we realiseren in samenwerking met het TBI en het Souterbeekprogramma: Ernesto Cardinal kwam een avond zijn gedichten lezen. Het was een zinderende avond met poëzie en Zuid-Amerikaanse muziek.

Groepsbijeenkomsten

Kleine groepen van mensen die met ons verbonden zijn, via de Karmel of de Eliagemeenschap komen tegen een kleine vergoeding bij elkaar zonder begeleiding. Zij scholen zichzelf. Er zijn diverse evangeliegroepen, groepen rondom de Karmelregel en het lezen van mystieke teksten. Wij vinden het belangrijk dat het huis voor hen een gastvrij thuis is.

Verdere verhuur

Een greep uit onze vaste huurderskring: Pabo Driestar, DSTS, Burgernetwerk Leefmilieu, Buddyzorg, Sobrietas, KNR, Vierdaagse.

Het zijn meest organisaties en groepen die zich met ons verwant voelen: zij weten de relatieve eenvoud van het huis, de ongedwongen gastvrijheid en de inzet van de vrijwilligers te waarderen.

Concerten

De kerk is zeer geschikt voor concerten. Toch nemen wij niet zelf het initiatief om concerten te organiseren. Het is niet alleen een te grote belasting voor onze organisatie die draait op vrijwilligers, vooral de financiële consequenties zijn te riskant. Wel is de kerk beschikbaar voor verhuur voor concerten. In 2012 werd de kerk vijf keer verhuurd voor een concert.

Wereld Vredesvlam

De vredesvlam is bij gelegenheid het startpunt van vredesactiviteiten, zoals de Vredesweek, herdenking van het bombardement van Nijmegen etc. Activiteiten rondom dit monument zou de komende jaren nog uitgebouwd kunnen worden, zodat de stad er beter bij betrokken wordt.

Hettie Berflo
beheerder

VRIJWILLIGERS

Het Titus Brandsma Memorial wordt gedragen door het de inzet van vele vrijwilligers, zowel in de kerk als in het bezinningscentrum.

Een greep uit hun werkzaamheden:

- kerkwacht: zonder hen zou het niet mogelijk zijn dat de kerk iedere dag geopend is.
- liturgie: het voorgaan, de voorzang, muzikale begeleiding, het samenstellen van liturgie, roosterindeling, het druk- en kopieerwerk, kosterij, de bloemen;
- schoonmaak van de kerk;
- receptie: ontvangst en telefoon;
- verzorging van gasten;
- verzorging nieuwsbrief;
- website;
- typewerk;
- technisch klein onderhoud;
- programma's opzetten en begeleiden;
- bouwcommissie
- en verder vele, vele hand- en spandiensten;

Zonder hun grote betrokkenheid en inzet zou het onmogelijk zijn al onze activiteiten uit te voeren. Zij maken het ook mogelijk dat wij de prijzen die wij hanteren voor onze programma's, redelijk laag kunnen houden, zodat ons aanbod toegankelijk is voor iedereen. Kortom de vrijwilligers maken het Titus Brandsma Memorial in grote mate mede mogelijk.

Hettie Berflo
beheerder

ONDERHOUD

Grootonderhoud kerk

Zoals vermeld in ons jaarverslag van 2011 is meteen na de afronding van het project 'Titus in het hart van Nijmegen', begonnen met het grootonderhoud van de kerk. Dit is nog tot half 2012 doorgegaan.

De luiken zijn waar nodig hersteld of vernieuwd en alles is weer als nieuw in de verf gezet. In een prachtige rode kleur, passend bij de rode muren van de kerk.

Een heel langdurig project was het opnieuw voegen van de onderste drie meter van de muren van de kerk. Dit voegwerk moest van monumentenzorg met een knipvoeg gebeuren, wat een zeer arbeidsintensieve en daardoor ook duur project was.

Het hele resultaat mag er zijn, de kerk ziet er weer prachtig uit.

Ook zijn er meer veiligheidshaken op de daken aangebracht, zodat de mensen van Monumentenwacht hun jaarlijkse inspectie veilig kunnen uitvoeren.

In de kerk is een invalidentoilet aangelegd, gefinancierd met subsidie, en twee toiletten in de zijscristie van de kerk. Zeker voor grote bijeenkomsten zoals begrafenissen of concerten een noodzakelijke voorziening.

Ook werden dit jaar reeds plannen gemaakt om de beide scristieruimtes op te knappen en aan te passen aan de veranderde behoeften. Deze ruimtes waren niet meegenomen bij de grote restauratie van de kerk 15 jaar geleden. Dit plan zal worden uitgevoerd in 2013.

Inrichting zalencentrum

Toen vier jaar geleden de inrichting van de zalen vernieuwd werd, is de Beatrijszaal niet meegenomen. Die achterstand is dit jaar ingehaald. Het is een sfeervolle ruimte geworden.

Onze verzameling van prachtige druksels van de Chassidische vertellingen van Hendrik Werkman hebben in de Beatrijszaal nu een passende omgeving gekregen.

Tuin

Het onderhoud van de tuin is sinds de nieuwe aanleg toevertrouwd aan een bedrijf, omdat het een te grote klus is voor vrijwilligers. In het najaar hebben zij wel geholpen om 3000 bollen te planten. Deze bollen zijn bekostigd uit een grote tweedehands boekverkoop, ook bijeengebracht door allen die betrokken zijn bij het Memorial.

Kees van de Burgt
bouwcommissie.

FINANCIEN

Financiële positie

De financiële positie van de stichting heeft zich in het boekjaar 2012 tevredenstellend ontwikkeld. De kapitaalspositie is nog negatief als gevolg van de omstandigheid dat de investeringskosten van het project "Titus in het hart" alsmede het groot onderhoud direct ten laste van het eigen vermogen dienen te worden gebracht. De kerk is immers geen eigendom van de stichting, doch deze heeft slechts een gebruiksrecht. Er wordt dus niet afgeschreven op deze investeringen. De positieve uitkomst van de resultatenrekening biedt echter juist voldoende ruimte om aan de aflossingsverplichtingen van de langlopende lening te voldoen. In het huidige tijdsgewricht waarin de economische crisis zijn stempel drukt op onze samenleving is dit een bevredigende uitkomst. De toekomst is echter niet geheel zonder zorgen.

Resultatenrekening

Het positieve resultaat van 2012 is met name veroorzaakt door de afronding van het project "Titus in het hart" en een pauze in de verrichting van groot onderhoud. Hierdoor werd het kostenniveau aanzienlijk gedrukt. In de komende jaren zal het groot onderhoud echter nog een aanzienlijk bedrag gaan vergen. Het Nationaal Restauratiefonds vergoedt 66% van de kosten die vallen binnen het kader van het 6 jarenplan, doch dat betekent wel dat wij zelf 33% moeten opbrengen en daarnaast de kosten voor onze rekening moeten nemen die niet binnen de definitie van het "groot onderhoud" van het NRF vallen. Het 6-jarenplan omvat een totale subsidie van € 205.000,- bij een geprojecteerd uitgavenpatroon van € 315.000,-. In 2011 en 2012 hebben wij een bedrag van € 192.000,- uitgegeven, waarvan € 126.000 uit subsidie is bekostigd en € 66.000,- aan eigen middelen van de stichting. In de komende jaren zal nog € 123.000,- worden besteed waaraan wij € 41.000,- moeten bijdragen.

De opbrengsten toonden echter ook een lager niveau. De kerkbijdrage bleef op peil (€ 21.000,-) evenals de collecten misintenties en diensten. Dit is een belangrijk fundament onder de financiering van onze activiteiten. De opbrengst van het parkeerterrein liep echter sterkt terug van € 37.000,- naar € 25.000,- en de vooruitzichten op een beter exploitatieresultaat zijn als gevolg van de economische omstandigheden niet erg gunstig. Ook de inkomsten uit het zalencentrum liepen sterk terug van € 51.000,- naar € 36.000,-. Dit is met name terug te voeren op de huurinkomsten. De bezetting van de zalen is duidelijk minder geweest dan de vorige jaren. Dit is een bron van zorg en het bestuur zal samen met de beheerder acties ondernemen om deze situatie waar mogelijk te verbeteren.

Onderstaand volgt een verkorte weergave van de belangrijkste cijfer.

Bert Jansen
Penningmeester

Balans (x € 1.000,-)

	2012	2011		2012	2011
Inventarissen	15	15	eigen vermogen	(34)	(81)
Vorderingen	12	35	langlopende lening	327	364
Liquiditeiten	281	256	kortlopende schulden	15	23
Totaal	<u>308</u>	<u>306</u>		<u>308</u>	<u>306</u>

Resultatenrekening

	2012	2011
Opbrengsten		
<i>Fondsenwerving/subsidie</i>		
Nationaal Restauratiefonds	29	98
Vrienden van Titus	--	60
Diversen (project)	32	13
Totaal fondsenwerving	<u>61</u>	<u>171</u>
<i>Inkomsten Kerk</i>		
Kerkbijdrage	21	21
Collecten	10	9
Kaarsen	3	3
Giften	8	26
Misintenties/diensten	7	8
Totaal inkomsten kerk	<u>49</u>	<u>67</u>
<i>Inkomsten zalencentrum</i>		
Huren	25	39
Cursusgelden en diversen	11	12
Totaal inkomsten zalencentrum	<u>36</u>	<u>51</u>
Opbrengst parkeerplaats	25	37
Totaal opbrengsten	171	326
Kosten		
Beheerskosten (*incl rente)	20	19
Groot onderhoud kerk	21	171
Energie/schoonmaak/verzekering	42	46
Altaarkosten	4	4
Kosten zalencentrum	6	12
Kosten terrein (opknappen tuin)	5	-
Nagekomen kosten "Titus in het hart"	26	37
Totale kosten	<u>124</u>	<u>289</u>
Totale opbrengsten	171	326
Positief resultaat	47	

